

**Advies Natuurwaarden Gemeenteweg 299
te Staphorst**

gemeente **Staphorst**

BügelHajema

Plek voor ideeën

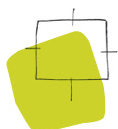
Advies Natuurwaarden Gemeenteweg 299 te Staphorst

Inhoud

Rapport en bijlagen

23 oktober 2012

Projectnummer 243.37.50.00.01

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Plangebied en voorgenomen plannen	7
2.1	Ligging	7
2.2	Huidige situatie	7
2.3	Voorgenomen plannen	8
3	Gebiedsbescherming en effectbepaling	9
3.1	Natuurbeschermingswet 1998	9
3.2	Ecologische Hoofdstructuur	10
4	Soortenbescherming en effectbepaling	11
4.1	Vaatplanten	12
4.2	Zoogdieren - vleermuizen	12
4.3	Zoogdieren - overige	16
4.4	Vogels	18
4.5	Amfibieën	21
4.6	Reptielen	21
4.7	Vissen	21
4.8	Dagvlinders/Libellen/overige ongewervelden	22
4.9	Overige ongewervelden	22
5	Conclusie en consequenties	23
5.1	Beschermde gebieden	23
5.2	Beschermde soorten	23
5.3	Uitvoerbaarheid	24
6	Bronnen	27
6.1	Veldbezoek	27
6.2	Media	28
6.3	Literatuur	28

Bijlagen

Inleiding

Er bestaan plannen voor nieuwbouw van enkele woningen aan de Gemeenteweg te Staphorst in de gemeente Staphorst. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken, dient een bestemmingsplanprocedure te worden gevoerd. In dit kader is het conform artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) noodzakelijk een onderzoek uit te voeren naar effecten op de natuurwaarden (soortenbescherming en gebiedsbescherming).

AANLEIDING

Het Advies Natuurwaarden behandelt de ecologische beoordeling van de bovengenoemde activiteit. De effecten op natuurwaarden worden beoordeeld in relatie tot bestaande wet- en regelgeving op het gebied van soortenbescherming en gebiedsbescherming. De soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet en de gebiedsbescherming in de Natuurbeschermingswet 1998, de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en de provinciale structuurvisies en provinciale verordeningen. Waar nodig, wordt aandacht besteed aan het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1. Overigens zullen mogelijk zowel de soortenbescherming als de gebiedsbescherming (op zijn vroegst medio 2013) worden ondergebracht in de nieuwe Wet natuurbescherming, waarbij de natuurmonumenten uit de huidige Natuurbeschermingswet 1998 onder de planologische bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur zullen gaan vallen.

DOEL VAN HET ADVIES

De ligging van het plangebied wordt weergegeven in figuur 1.

PLANGEBIED

Het rapport bestaat uit de volgende onderdelen:

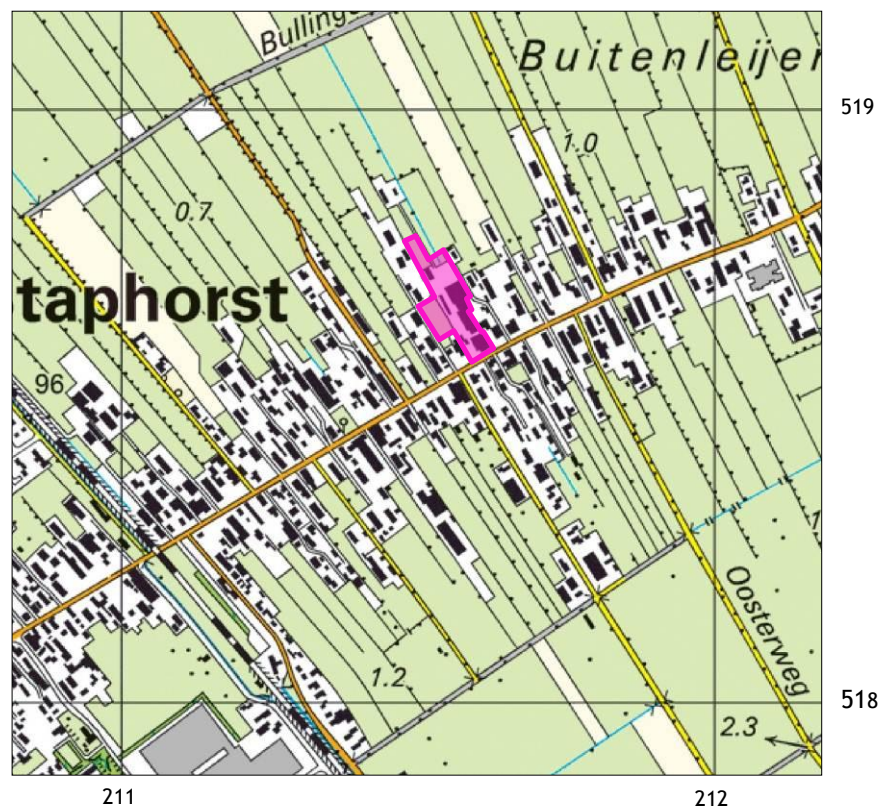
OPZET VAN HET RAPPORT

- beschrijving van het plangebied en de voorgenomen plannen;
- beschrijving van de effecten op de te beschermen natuurwaarden;
- conclusies en consequenties.

De beschrijving van de relevante te beschermen natuurwaarden is gebaseerd op:

INFORMATIE

- bestaande bronnen zoals databanken, verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, rapporten en websites;
- verkennend veldbezoek waarbij vooral is gekeken naar kritische en/of beschermde soorten, zowel wat betreft aanwezigheid van als potenties voor deze soorten.

Figuur 1. Topografische kaart met ligging plangebied (roze) (bron ondergrond: Mijn Kadaster)

BEOORDELING	Op basis van de bekende gegevens en het veldbezoek zijn de mogelijke effecten als gevolg van de toekomstige ontwikkelingen bepaald. Daarnaast zijn (de effecten van) deze ontwikkelingen beoordeeld in het kader van de natuurwetgeving. Op basis van het verkennend veldbezoek is vastgesteld dat nader onderzoek naar enkele soortgroepen nodig is. Dit onderzoek is reeds uitgevoerd en verwerkt in deze rapportage. Waar nodig, wordt aandacht geschonken aan eventuele mitigerende en compenserende maatregelen.
BEVINDINGEN	Tot slot wordt in hoofdstuk 5 Conclusie en consequenties de bevindingen van het onderzoek kort weergegeven.

Plangebied en voorgenomen plan- nen

2

2.1

Ligging

Het plangebied ligt aan de noordoostzijde van het dorp Staphorst, in het kilometerhok¹ 211-518 en in uurhok¹ 21-27. Figuur 1 geeft een overzicht van de ligging van het plangebied en het kilometerhok. Het plangebied grenst aan de zuidoostzijde aan de Gemeenteweg en aan de noordoost- en zuidwestzijde aan de lintbebouwing. Ten noordwesten van het plangebied ligt grasland en staat een woning.

2.2

Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit verhard terrein met een zuivelfabriek en een woonhuis met schuren. De zuivelfabriek bestaat uit twee gebouwen. Tevens behoren tot het plangebied een grasland ten westen en een grasland ten noordwesten van de fabriek. Ten noorden van de fabriek ligt een sloot, deze loopt met duikers onder het plangebied door richting het zuiden.

Zuivelfabriek richting de
Gemeenteweg

Straatzijde zuivelfabriek

¹ Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1 km bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling voor het tekenen van de topografische kaarten van Nederland. Een uurhok is een gebied van 5 km bij 5 km gebaseerd op dezelfde verdeling.

Woonhuis met schuur westzijde
plangebied

Schuur ten noorden van woon
huis

2.3

Voorgenomen plannen

De plannen bestaan uit het realiseren van woningen in woonblokken en woonrijen in het plangebied. Hiertoe zal de huidige bebouwing (zuivelfabriek Ons Belang en het woonhuis met schuren) worden geamoveerd. Tevens zal de sloot ten noorden van het plangebied enkele meters worden gedempt en voorzien van een duiker.

G e b i e d s b e s c h e r - m i n g e n e f f e c t b e - p a l i n g

3

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Natuurbeschermingswet 1998 en de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is uitgewerkt in de Omgevingsvisie Overijssel en de Omgevingsverordening Overijssel 2009 (zie bijlage 1).

3.1

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1989 bundelt de gebiedsbescherming van nationaal begrensde natuurgebieden. In de Natuurbeschermingswet zijn ook de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. Onder de Natuurbeschermingswet 1998 zijn drie typen gebieden aangewezen en beschermd: Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en Wetlands.

Het plangebied is geen onderdeel van en grenst niet aan een beschermd gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied is het Natura 2000-gebied Olde Maten & Veerslootlanden, dat is gelegen op ongeveer 6,5 km afstand van het plangebied. Tussen de beschermde gebieden en het plangebied liggen onder meer bebouwing en infrastructuur. Het plangebied heeft daarnaast geen belangrijke ecologische relaties met de beschermde gebieden.

INVENTARISATIE

Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden, de aard van de ontwikkelingen en de huidige terreinomstandigheden van het plangebied zijn geen negatieve effecten op beschermde gebieden te verwachten.

EFFECTEN

Voor deze activiteit is geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. Het is aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel, om deze visie te bevestigen.

CONCLUSIE

3.2

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. De Ecologische Hoofdstructuur is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur is uitgewerkt in de Omgevingsvisie Overijssel en de Omgevingsverordening Overijssel 2009.

INVENTARISATIE	Het plangebied is geen onderdeel van en grenst niet aan de Ecologische Hoofdstructuur. Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur ligt op een afstand van ruim 2 km ten oosten van het plangebied. Het betreft hier boswachterij Staphorst. Tussen de EHS-gebieden en het plangebied liggen onder meer bebouwing en infrastructuur. Het plangebied heeft daarnaast geen belangrijke ecologische relaties met de beschermde gebieden.
EFFECTEN	Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden, de terreinomstandigheden van het plangebied en het tussenliggende gebied en de aard van de ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op de Ecologische Hoofdstructuur te verwachten.
CONCLUSIE	De activiteit is op het punt van de Ecologische Hoofdstructuur niet in strijd met de Omgevingsverordening Overijssel 2009. Het is aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel, om deze visie te bevestigen.

Soortenbescherming en effectbeoordeling

Relevante wet- en regelgeving op het gebied van de soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet en het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1. Het onderzoek is uitgevoerd op basis van bestaande gegevens en een verkennend veldbezoek.

WET- EN REGELGEVING

Op basis van de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet worden de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes ingedeeld. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd (zie bijlage 1). De inheemse vogelsoorten hebben een eigen afwijkend beschermingsregime; ze vallen zowel onder het middelzware als strenge beschermingsregime.

BESCHERMINGSREGIME

Geraadpleegde databanken (opgave van Het Natuurloket (1) en QuickScanHulp (2), zie bijlage 2), verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, websites en rapporten zijn met een eigen nummer in de literatuurlijst opgenomen. Gegevens uit deze bronnen worden bij het bespreken van de verschillende soortengroepen alleen genoemd indien ze een meerwaarde voor het onderzoek hebben.

BRONNEN

Het plangebied is begin februari 2012 en tijdens de vleermuisonderzoeken (zie paragraaf 6.1) bezocht om een indruk te krijgen van de terreinomstandigheden van het plangebied, de omgeving en de voorkomende flora en fauna (zie ook paragraaf 6.1).

VELDBEZOEK

Gezien de aard van het plangebied en op basis van de indruk die van het plangebied is verkregen, de kennis over leefgebieden van soorten en de beschikbare gegevens, kon op basis van het verkennend veldbezoek nog niet van alle soortengroepen met voldoende zekerheid een oordeel worden gegeven over het voorkomen van beschermde soorten in het gebied. Er is hiertoe nader onderzoek verricht naar het voorkomen van huismus, steenmarter en vleermuizen. Het verkennend veldbezoek geeft samen met het nader onderzoek een goed beeld van de voorkomende soorten.

4.1

Vaatplanten

INVENTARISATIE	Het plangebied bestaat voor het grootste deel uit verhard terrein. In de graslanden staan soorten als paardenbloem, grote weegbree en madeliefje. Ten oosten van het woonhuis is een kleine tuin aanwezig hierin staan enkele tuinplanten waaronder buxus. Tevens staat rondom de tuin een ligusterhaag en een coniferen haag. Ten noorden van de woning staat een berk en ten westen van de sloot een es. Verder staan in het plangebied opslag van es, vlier en braamstruweel. De slootkant is begroeid met gras waarin ridderzuring en grote brandnetel voorkomen. Er zijn in het plangebied geen beschermde planten aangetroffen en gezien de inrichting en het gebruik zijn deze ook niet te verwachten.
EFFECTEN/CONCLUSIE	Op basis van de aangetroffen terreinomstandigheden is een voldoende beeld van de soortengroep amfibieën ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen verbodsovertredingen ten aanzien van vaatplanten verwacht.

4.2

Zoogdieren - vleermuizen

INVENTARISATIE	Op basis van het verkennend veldbezoek konden verblijfplaatsen van vleermuizen in de bebouwing niet worden uitgesloten. De bomen in het plangebied bevatten geen holtes die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. In het plangebied zijn ook geen lijnvormige landschapselementen aanwezig die als vliegroute kunnen fungeren. Gezien de beperkte hoeveelheid opgaand groen leek het plangebied ook geen deel uit te maken van essentieel foerageergebied voor vleermuizen. De bebouwing waarin vleermuizen niet op voorhand konden worden uitgesloten, betreffen de zuivelfabriek en het woonhuis. De schuren zijn, gezien de gebruikte materialen en/of de constructie, niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Te verwachten soorten zijn gebouwbewonende vleermuizen als laatvlieger, ruige dwergvleermuis en gewone dwergvleermuis. Naast deze algemeen voorkomende soorten komt uit de gegevens van QuickScanHulp (2, bijlage 3) ook het voorkomen van gewone grootoorvleermuis naar voren. Dit is tevens een gebouwbewonende soort. Om vast te stellen of vleermuizen daadwerkelijk verblijven in het plangebied is nader onderzoek uitgevoerd.
----------------	--

Op 22 mei, 3 juli, 5 september en 26 september 2012 is het plangebied in de avonduren geïnventariseerd op de aanwezigheid van vleermuizen. Het nader onderzoek is uitgevoerd op basis van het vleermuizenprotocol², dat is opgesteld door Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging VZZ. De methode en weersomstandigheden zijn beschreven in paragraaf 6.1. Tijdens de inventarisaties zijn de soorten gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), tweekleurige vleermuis (*Vespertilio murinus*) en gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) waargenomen.

NADER ONDERZOEK

Voorafgaand aan de vleermuisinventarisatie is het plangebied onderzocht op sporen van vleermuizen. Er zijn hierbij zijn in het voorste fabrieksgebouw sporen aangetroffen van gewone grootoorvleermuis; keutels en afgebeten vlindevleugels.

22 MEI 2012

Hangplek gewone grootoorvleermuis (asterisk) en aangetroffen prooi-resten en uitwerpselen

Op 22 mei werd de eerste vleermuis om 22:10 uur waargenomen. Het betrof een gewone dwergvleermuis foeragerend boven het grasveld ten westen van de fabriek en boven de tuin van het woonhuis. Gewone dwergvleermuis liet hierbij af en toe sociale roepjes horen. Om 22:17 uur werd op dezelfde locatie een ruige dwergvleermuis foeragerend waargenomen. Laatvlieger is om 22:22 uur

² GaN, NGB en Zoogdiervereniging, 2011 Vleermuisprotocol versie 30 maart 2011, Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging, www.gegevensautoriteitnatuur.nl, Utrecht

waargenomen ten westen van het woonhuis. Tot 23:00 uur werd ten zuidwesten van de fabriek enkele malen een foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen. Om 22:25 uur is een zichtwaarneming van grootoorvleermuis gedaan, tussen het voorste en achterste fabrieksgebouw.

3 JULI 2012

Op 3 juli 2012 werd de eerste vleermuis om 22:12 uur waargenomen. Het betrof een uitvliegende laatvlieger vanonder gevelpannen van de zuidgevel van het woonhuis. Tot 22:30 uur zijn in totaal 16 exemplaren laatvlieger uitgevlogen. De meeste exemplaren bleven niet in de omgeving foerageren maar vloegen direct richting het noordwesten. Gewone grootoorvleermuis werd deze avond om 22:31 voor het eerst gehoord, foeragerend tussen de beide fabrieksgebouwen. Ook is gewone grootoorvleermuis foeragerend om 22:58 uur waargenomen in het voorste fabrieksgebouw, met maximaal twee exemplaren tegelijk. Om 23:25 is gewone grootoorvleermuis bij de eerder aangetoonde hangplek waargenomen; foeragerend en af en toe hangend aan het plafond. Om 22:38 uur werd gewone dwergvleermuis waargenomen ten westen van de fabriek, nabij de Gemeenteweg. Aan de andere zijde van de fabriek werden om 22:42 nabij de Gemeenteweg twee exemplaren gewone dwergvleermuis waargenomen.

Locaties uitvliegende laatvliegers (roze asterisken)

5 SEPTEMBER 2012

Voorafgaand aan de inventarisatie zijn bij de hangplek van de gewone grootoorvleermuis nieuwe prooiresten en keutels aangetroffen.

Op 5 september 2012 werd de eerste vleermuis om 20:34 uur waargenomen. Het betrof een gewone dwergvleermuis die uit het voorste fabrieksgebouw kwam en tussen beide fabrieksgebouwen richting het oosten vloog. Vanaf 20:38 uur werd een gewone dwergvleermuis ten westen van de fabriek, ter hoogte van het woonhuis, waargenomen. Deze vleermuis bleef enkele minuten foerageren en vloog toen weg richting het noorden. Gewone dwergvleermuis is ook nog foeragerend waargenomen in het voorste fabrieksgebouw om

20:43 uur. Ten oosten van het fabrieksgebouw vlogen boven de tuin van naastgelegen woning om 21:48 uur twee exemplaren gewone dwergvleermuis, hierbij werden tevens sociale roepjes gehoord. Mannetjes gewone dwergvleermuis laten in deze tijd van het jaar sociale roepjes horen om hiermee vrouwtjes naar het paarverblijf te lokken. Ze roepen daarbij in een straal van 200 m rondom de verblijfplaats met de hoogste intensiteit bij de verblijfplaats zelf. Naast gewone dwergvleermuis is ook ruige dwergvleermuis deze avond waargenomen. Het eerste exemplaar werd om 20:46 uur gehoord, aan de zuidzijde van het woonhuis. Ook om 20:51 uur en 21:03 uur werd hier ruige dwergvleermuis gehoord. Hierbij werden ook sociale roepjes waargenomen. Ruige dwergvleermuis laat zijn sociale roepjes horen vanuit de verblijfplaats in tegenstelling tot gewone dwergvleermuis die meestal tijdens het vliegen roept. Daarnaast is om 21:28 eenmaal een overvliegende laatvlieger gehoord.

Op 26 september werd de eerste vleermuis om 19:48 uur waargenomen. Het betrof een gewone dwergvleermuis ten westen van de fabriek die tot 20:00 uur hier bleef foerageren. Om 19:49 uur werden hier twee exemplaren gehoord. Andere waarnemingen van gewone dwergvleermuis betroffen foeragerende exemplaren ten oosten van de fabriek, ter hoogte van de Gemeenteweg. Deze werden van 19:59 uur tot 21:12 uur waargenomen, ook foeragerend in het voorste fabrieksgebouw. Ter hoogte van de zuidoosthoek van de fabriek aan de Gemeenteweg werden meerdere malen sociale roepjes gehoord van twee exemplaren van gewone dwergvleermuis. Tevens werden hier sociale roepjes van tweekleurig vleermuis waargenomen. Tweekleurige vleermuis roept net als ruige dwergvleermuis meestal vanuit stilstand, hangend bij de verblijfplaats. Overige waarnemingen betroffen een overvliegende rosse vleermuis bij het woonhuis en enkele waarnemingen van laatvlieger bij het woonhuis ten zuidoosten van de fabriek.

26 SEPTEMBER 2012

Op basis van de inventarisaties is vastgesteld dat er diverse verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied aanwezig zijn. Gezien het feit dat ruige dwergvleermuis meerdere malen is gehoord op 5 september 2012 met sociale roepjes en ruige dwergvleermuis vanuit de verblijfplaats roept, kan ervan worden uitgegaan dat ruige dwergvleermuis een paarverblijfplaats heeft aan de zuidgevel van het woonhuis. De uitvliegende laatvliegers aan dezelfde gevel duiden op een zomerverblijfplaats van een groep laatvliegers. Omdat gewone grootoorvleermuis gedurende langere tijd en op twee avonden is waargenomen in het voorste fabrieksgebouw en er tevens een hangplek is aangetroffen, geldt dit gebouw als vaste verblijfplaats van gewone grootoorvleermuis. Het gedrag van twee mannetjes gewone dwergvleermuis en een mannetje tweekleurige vleermuis op 26 september 2012 en daarbij de waarneming van gewone dwergvleermuis met sociale roep op 5 september 2012 duidt op drie paarverblijfplaatsen in het voorste fabrieksgebouw van beide soorten.

FUNCTIONIES

Als gevolg van de sloop van het voorste fabrieksgebouw gaat een verblijfplaats van gewone grootoorvleermuis en twee paarverblijven van gewone dwergvleermuis en een paarverblijf van tweekleurige vleermuis verloren. Met de

EFFECTEN

sloop van het woonhuis gaat een paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis en een zomerverblijfplaats van een groep laatvliegers verloren. Ook kunnen hierbij zonder beschermende maatregelen vele exemplaren worden gedood.

CONCLUSIE Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de voorkomende soorten en van de gebruiksfuncties ontstaan, maar een onvoldoende beeld. Alle vleermuissoorten, alsmede hun vaste verblijfplaatsen zijn streng beschermd. Als gevolg van de sloop van het woonhuis en het voorste fabrieksgebouw worden vaste verblijfplaatsen van diverse soorten vernietigd en verstoord (artikel 11). Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood (artikel 9). Er dient derhalve een ontheffingsaanvraag te worden ingediend voor het vernietigen van verblijfplaatsen van gewone grootoorvleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger en tweekleurige vleermuis. Een ontheffing kan voor ruimtelijke ontwikkelingen alleen worden verleend wanneer hierbij een door de wet genoemd belang kan worden aangetoond. In dit geval zal het aantonen van een dwingende reden van groot openbaar belang nodig zijn. Een onderdeel van de ontheffingsaanvraag is het activiteitenplan. Hierin worden maatregelen beschreven waarmee het vernietigen van de verblijfplaatsen wordt gecompenseerd. De te nemen maatregelen dienen met een ter zake kundige te worden afgestemd.

4.3

Zoogdieren - overige

INVENTARISATIE Het plangebied vormt geen hoogwaardig leefgebied voor grondgebonden zoogdieren. Het grasland en de tuin kan een onderdeel van het leefgebied van algemene soorten als egel, bosmuis en huisspitsmuis zijn. Er zijn in de fabriek enkele uitwerpselen gevonden van steenmarter maar geen prooiresten of latrine. Het betreft dan ook geen essentieel onderdeel van het leefgebied. Steenmarter is een middelzwaar beschermde soort die ook uit de geraadpleegde bronnen naar voren komt (2,7). Overige zwaarder beschermde soorten worden niet in het plangebied verwacht.

Uitwerpselen steenmarter

Ten behoeve van de ontwikkelingen zal begroeiing worden verwijderd en de bodem worden vergraven, waardoor leefgebied van de voorkomende soorten (tijdelijk) verloren gaat en enkele vaste verblijfplaatsen kunnen worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen enkele exemplaren tijdens de werkzaamheden worden gedood. De verwachting is dat het plangebied na inrichting een vergelijkbare waarde voor zoogdieren zal hebben.

EFFECTEN

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep overige zoogdieren ontstaan. In het plangebied komen enkele licht beschermde soorten voor. Vaste verblijfplaatsen van deze soorten kunnen worden verstoord en vernietigd (artikel 11) als gevolg van de ontwikkelingen. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood (artikel 9). In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

CONCLUSIE

Om invulling te geven aan de zorgplicht is het zeer wenselijk dat het plangebied voor aanvang van de werkzaamheden zoveel mogelijk ongeschikt voor dieren wordt gemaakt. Dit kan onder meer worden bewerkstelligd door de vegetatie in het terrein enkele dagen voor aanvang van de werkzaamheden kort af te maaien, op te ruimen en de loodsen leeg te ruimen. In de tussenliggende dagen zullen diersoorten zoals (spits)muizen of steenmarter het terrein verlaten, omdat er niet voldoende dekking aanwezig is.

ZORGPLICHT

4.4

Vogels

INVENTARISATIE

Het plangebied is door de aanwezigheid van opgaand groen geschikt broedgebied voor vogels van tuin en park. In het plangebied zullen vogels als merel, vink en houtduif tot broeden kunnen komen. Daarnaast was op basis van het verkennend veldbezoek niet uit te sluiten dat huismussen verblijven in het plangebied. Het pannendak van het woonhuis en schuilgelegenheid in de vorm van hagen biedt voor huismus geschikt leefgebied. Tijdens het veldbezoek zijn huismussen gehoord rondom het woonhuis en ook uit de geraadpleegde bronnen komt het voorkomen van huismus in de omgeving naar voren (2, bijlage 3). Nestplaatsen van huismus zijn jaarrond beschermd. Overige verblijfplaatsen van vogels die gebruikmaken van een vaste verblijfplaats zijn niet aangetroffen en worden niet in of direct rond het plangebied verwacht.

Om vast te stellen of huismus daadwerkelijk broedt in het plangebied is op 22 mei 2012 nader onderzoek uitgevoerd. Hierbij zijn in het woonhuis op diverse plekken huismussen aangetroffen met nest indicerend gedrag zoals vogels met voer of nestmateriaal en zingende mannetjes. Daar waar huismussen onder de pannen kropen, kan ervan worden uitgegaan dat er een nestplaats aanwezig is. Er zijn in totaal twaalf nestlocaties vastgesteld aan de achterzijde en noordzijde van het woonhuis.

Achterzijde woonhuis met daarin aangegeven de nestlocaties (geel)

Noordzijde woonhuis met daarin aangegeven nestlocaties (geel)

Tevens is op 22 mei 2012 in het voorste fabrieksgebouw een nest van zwarte roodstaart aangetroffen. Zwarte roodstaart is net als de meeste vogels alleen in het broedseizoen streng beschermd.

Nest zwarte roodstaart

Ook zijn gierzwaluw en boerenzwaluw overvliegend waargenomen op 22 mei 2012. Deze exemplaren hadden echter geen verblijfplaats in het plangebied.

EFFECTEN Het broed- en foerageergebied van een aantal vogelsoorten zal als gevolg van de ontwikkelingen veranderen. De nieuwe situatie met een groter bebouwd oppervlak, maar met minder bebouwing en verharding en meer groen daartussen, zal na verwachting voor vogels meer geschikt zijn. Indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, zullen in gebruik zijnde nesten van broedvogels worden verstoord. Daarnaast zullen met het slopen van het woonhuis ongeacht het seizoen twaalf jaarrond beschermde nestplaatsen van huismus worden verstoord en/of vernietigd.

CONCLUSIE Op basis van het veldbezoek is een voldoende beeld ontstaan van de aanwezigheid van vogels. In het plangebied komen verschillende vogels tot broeden. Ontheffing voor het vernielen en verstoren van bewoonde nesten van vogels (artikel 11) wordt in principe niet verleend. Men kan er in dit plangebied van uitgaan dat, met uitzondering van huismus, geen verbodsbepalingen worden overtreden als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of als voor het broedseizoen wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren. Als de werkzaamheden voor het broedseizoen worden gestart en continu voortduren, zullen broedvogels een rustiger broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt evenwel dat het broedseizoen van ongeveer half maart tot half juli loopt.

Ontheffing voor het vernielen en verstoren van jaarrond beschermde nesten van huismus (artikel 11), kan in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen niet worden verleend. Met behulp van mitigerende maatregelen zal een verbodsovertreding moeten worden voorkomen. Hierbij is het onder meer van belang dat werkzaamheden die het gebruik van de nestplaatsen kunnen verstoren, buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Voor huismus loopt het broedseizoen van begin maart tot en met half september. Daarnaast zullen alternatieve nestplaatsen moeten worden gerealiseerd en zal in de toekomstige tuin voldoende schuilgelegenheid in de vorm van struiken moeten worden aangebracht. De te nemen mitigerende maatregelen dienen met een ter zake kundige te worden afgestemd en in een activiteitenplan te worden beschreven.

Het activiteitenplan kan via de aanvraagprocedure voor een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet ter beoordeling aan de Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie worden voorgelegd. Hierbij wordt dan ingezet op een goedkeuring van de maatregelen, maar een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Een dergelijke positieve afwijzing geeft in geval van juridische procedures extra zekerheid, indien de ecologische uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan door derden in twijfel wordt getrokken.

4.5

Amfibieën

Het plangebied vormt geen waardevol leefgebied voor amfibieën. In de sloot kunnen enkele algemeen voorkomende soorten als gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander voorkomen. De rest van het plangebied is voor amfibieën geen optimaal leefgebied doordat het grotendeels verhard is en er weinig schuilmogelijkheden zijn. Incidenteel kunnen amfibieën voorkomen in het grasland of de tuin.

INVENTARISATIE

Op basis van de aangetroffen terreinomstandigheden is een voldoende beeld van de soortengroep amfibieën ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen verbodsovertredingen ten aanzien van amfibieën verwacht.

EFFECTEN/CONCLUSIE

4.6

Reptielen

Binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied voor reptielen aanwezig; daarnaast komt uit het raadplegen van verschillende bronnen (1, 2, 7) naar voren dat in de ruime omgeving van het plangebied geen waarnemingen van reptielen bekend zijn. Er worden derhalve geen reptielen binnen het plangebied verwacht.

INVENTARISATIE

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep reptielen ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op reptielen verwacht.

EFFECTEN/CONCLUSIE

4.7

Vissen

Er zijn uit de directe omgeving geen gegevens van beschermde vissoorten bekend. Deze worden in de smalle ondiepe sloot gezien het ontbreken van geschikt biotoop ook niet verwacht. Uit de geraadpleegde bronnen blijkt dat kleine modderkruiper in het verleden (4, 7) wel is waargenomen in de wijde omgeving maar blijkt ook dat het geen recente waarneming uit het betreffende kilometerhok betreft. Beschermde soorten als kleine modderkruiper en bittervoorn vereisen een goed ontwikkelde oever- en watervegetatie. In de sloot in het plangebied zullen enkel algemeen voorkomende soorten als bijvoorbeeld tien- of driedoornige stekelbaars voorkomen.

INVENTARISATIE

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vissen ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten of soorten van de Rode lijst verwacht.

EFFECTEN/CONCLUSIE

4.8

Dagvlinders/Libellen/overige ongewervelden

INVENTARISATIE	Door de huidige inrichting en het gebruik is het plangebied geen hoogwaardig leefgebied voor beschermde ongewervelden. Het plangebied vormt gezien de aanwezige biotopen en de verspreiding van beschermde soorten in Nederland (1, 2, 9) geen onderdeel van het leefgebied van beschermde dagvlinders, libellen en overige ongewervelden. Binnen het plangebied kunnen in de bloementuin wel enkele algemene, niet beschermde soorten zoals Atalanta, klein koolwitje en kleine vos worden verwacht. Resten daarvan zijn ook als prooi in de fabrieksgebouwen gevonden.
EFFECTEN/CONCLUSIE	Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep dagvlinders, libellen en overige ongewervelden ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten of soorten van de Rode lijst verwacht.

4.9

Overige ongewervelden

INVENTARISATIE	Met het oog op de aanwezige biotopen en de verspreiding in Nederland worden binnen en direct rond het plangebied geen beschermde overige ongewervelde soorten verwacht.
EFFECTEN/CONCLUSIE	Op basis van het veldbezoek is een voldoende beeld van de soortengroep ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten verwacht.

Conclusie en consequenties

5

5.1

Beschermde gebieden

Beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur liggen op ruime afstand van het plangebied en zijn hiervan gescheiden door bebouwing en infrastructuur. Gezien de aard van de ingrepen zijn geen negatieve effecten op deze gebieden te verwachten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. De activiteit is op het punt van natuur niet in strijd met de Omgevingsverordening Overijssel 2009.

5.2

Beschermde soorten

Uit het onderzoek komt naar voren dat het plangebied een zeer beperkte natuurwaarde kent. Wanneer bij het uitvoeren van de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels (zie voorwaarden paragraaf 4.4) worden, behalve voor huismus en vleermuizen, geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden.

Voor de aanwezige licht beschermde soorten geldt een vrijstelling van de verboden in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

Huisumus

Met het slopen van het woonhuis worden 12 nesten van huismus vernietigd. Nestplaatsen van huismus zijn jaarrond beschermd, ook wanneer ze tijdelijk niet in gebruik zijn. Ontheffing voor het vernielen en verstoren van bewoonde en jaarrond beschermd nesten van vogels (artikel 11) kan in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen niet worden verleend. De huidige interpretatie van artikel 11 is echter dat het verlies van een nestlocatie niet direct hoeft te leiden tot een overtreding. Van belang is dat er voldoende nestgelegenheid beschikbaar blijft. Er dient daardoor te worden onderzocht of door middel van het nemen van mitigerende maatregelen een verbodsovertreding kan worden voorkomen. De mitigerende maatregelen zullen onder meer bestaan uit het realiseren van alternatieve nestplaatsen ruim voordat de bestaande nestplaatsen worden vernietigd en het verwijderen en ongeschikt maken van de huidige nestplaatsen in een periode (buiten broedseizoen) waarin deze niet in gebruik zijn.

Daarnaast zal in de nieuwe situatie voldoende schuilgelegenheid in de vorm van struiken moeten worden aangebracht. De te nemen mitigerende maatregelen dienen met een ter zake kundige te worden afgestemd en in een activiteitenplan te worden beschreven.

Het activiteitenplan kan via de aanvraagprocedure voor een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet ter beoordeling aan de Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie worden voorgelegd. Hierbij wordt dan ingezet op een goedkeuring van de maatregelen, maar een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Een dergelijke positieve afwijzing geeft in geval van juridische procedures extra zekerheid, indien de ecologische uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan door derden in twijfel wordt getrokken. Daarbij kan nog worden overwogen dat wanneer toch voor vleermuizen ontheffing wordt aangevraagd (zie hierna), het voor de volledigheid van de procedure dienstig kan zijn om voor huismus om een 'positieve afwijzing' te vragen.

Binnen het plangebied komen in het opgaand groen en tegen de bebouwing nog enkele andere vogelsoorten tot broeden. Wanneer bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels worden met betrekking tot deze soorten geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden.

Vleermuizen

Als gevolg van de sloop van het woonhuis en het voorste fabrieksgebouw worden vaste verblijfplaatsen van diverse soorten vernietigd en verstoord (artikel 11). Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood (artikel 9). Er dient derhalve een ontheffingsaanvraag te worden ingediend voor het vernietigen van verblijfplaatsen van gewone grootoorvleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger en tweekleurige vleermuis. Een ontheffing kan voor ruimtelijke ontwikkelingen alleen worden verleend wanneer hierbij een door de wet genoemd belang kan worden aangetoond. In dit geval zal het aantonen van een dwingende reden van groot openbaar belang nodig zijn. Een onderdeel van de ontheffingsaanvraag is het activiteitenplan. Hierin worden maatregelen beschreven waarmee het vernietigen van de verblijfplaatsen wordt gecompenseerd. De te nemen maatregelen dienen met een ter zake kundige te worden afgestemd en uitgevoerd en dienen op verschillende momenten aantoonbaar te functioneren voordat de sloop kan plaats vinden.

5.3

Uitvoerbaarheid

Uit het onderzoek naar effecten op beschermde natuurwaarden blijkt dat de aanwezige natuurwaarden gevolgen hebben voor de planning en uitvoering van de plannen. Hoewel onze ervaring is dat bij sloop in combinatie met nieuwbouw in de meeste gevallen een verbodsovertreding kan worden voorkomen

door het nemen van mitigerende maatregelen, kan dat in het kader van een bestemmingsplanprocedure op voorhand niet met voldoende zekerheid worden onderbouwd. In dit geval is ook een ontheffingsaanvraag nodig, waarvan zonder nader overleg en stukken de haalbaarheid niet kan worden vastgesteld. De uitvoerbaarheid van het plan is voor wat betreft de Flora- en faunawet dan ook vooralsnog nog niet aantoonbaar.

Het is aan het bevoegd gezag om de visie dat er geen sprake zal zijn van negatieve effecten op beschermde gebieden en een noodzaak tot vergunningen te bevestigen.

Gezien de aangetroffen soorten en de in dit rapport opgenomen voorziene plannen en activiteiten behoudt dit onderzoek drie jaar zijn geldigheid voor een wettelijke of juridische procedure. Dit betreft een ontheffingsaanvraag voor de Flora- en faunawet of een besluit waarop de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is (onder andere een besluit voor de Wro). Bij aanpassingen van het oorspronkelijke plan en veranderingen in de terreinomstandigheden van het plangebied, die kunnen leiden tot andere inzichten met betrekking tot natuurwaarden, zal een actualisatie van het onderzoek moeten plaatsvinden. Dit geldt ook wanneer het beleid voor beschermde gebieden in de omgeving verandert.

B r o n n e n

6

6.1

Veldbezoek

Het plangebied en omgeving is op 2 februari 2012 door mevrouw drs. A.A. Schwab bezocht om een indruk te krijgen van het terrein en het voorkomen van planten- en diersoorten. Tijdens het bezoek zijn plantensoorten genoteerd, maar zijn verder geen volledige vegetatieopnamen gemaakt. Het was een onbewolkte dag met een maximumtemperatuur van -4°C en een matige oostnoordoostenwind.

VERKENNEND VELDBEZOEK

Voorafgaand aan het vleermuisonderzoek op 22 mei 2012 is gericht onderzoek gedaan naar verblijfplaatsen van huismus en sporen van steenmarter. Hierbij is gericht gezocht naar sporen van steenmarter en huismussen met nestindexerend gedrag. 22 mei 2012 was een bewolkte dag met een maximum temperatuur van 27°C en een matige wind.

NADER ONDERZOEK HUIS-
MUS EN STEENMARTER

Op 22 mei, 3 juli, 5 september en 26 september 2012 is het plangebied in de avond bezocht ten behoeve van een inventarisatie van vleermuizen. Het onderzoek is uitgevoerd op basis van het vleermuisprotocol dat is ontwikkeld door het Netwerk Groene Bureaus (NGB) en de Zoogdierverseniging (VZZ) in overleg met de Dienst Landelijk Gebied (DLG) en de Gegevensautoriteit Natuur (GaN). Het toepassen van het protocol geeft grote mate van zekerheid dat de DLG geen aanvullend inventarisatieonderzoek verlangt bij een ontheffingsaanvraag en dat het onderzoek stand houdt in een eventuele juridische procedure.

NADER ONDERZOEK
VLEERMUIZEN

Vleermuizen maken gebruik van echolocatie om zich te oriënteren in een gebied en voor het lokaliseren van prooi tijdens de jacht. Deze echolocatie vindt plaats door middel van ultrasone geluiden die de vleermuis produceert en zijn soortspecifiek (frequentie en ritme). Met behulp van een ultrasounddetector (batdetector) kunnen deze geluiden voor mensen hoorbaar worden gemaakt. Bij het onderzoek is gebruikgemaakt van Pettersson D240x ultrasounddetectoren. Met een Edirol R 09-RH zijn geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd met behulp van de programma's Bat Sound Pro 3.31b en WafeSurfer 1.8.5. Alle vier inventarisaties vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 1). Het tijdstip van het uit de verblijfplaats vliegen van vleermuizen is soortspecifiek en vindt globaal enige tijd na zonsondergang plaats. De inventarisaties zijn telkens uitgevoerd door twee onderzoekers in verschillende samenstelling. De inventarisaties zijn uitgevoerd door mevrouw drs. A.A. Schwab, de heer drs. R.G. Meijer en de heer T. Dolstra.

Tabel 1. Omstandigheden tijdens de inventarisaties

Datum	Tijdsduur	Zonson- dergang	Weer	Temperatuur
22-05-2012	21:10-22:15	21:38	Bewolkt en matige wind	22°C ->18°C
03-07-2012	21:30-22:30	22:02	Licht bewolkt en zwakke wind	20°C->17°C
05-09-2012	20:00-22:00	20:17	Onbewolkt en zwakke wind	17°C->14°C
26-09-2012	19:15-21:15	19:28	Licht bewolkt en zwakke wind	13°C->11°C

6.2

Media

1. www.natuurloket.nl. Het Natuurloket is een onafhankelijke informatie-makelaar die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Het is een initiatief van onder meer de Gegevensautoriteit Natuur en de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF).
2. www.quickscanhulp.nl. QuickScanHulp is een internetapplicatie die gegevens over beschermde soorten van de laatste vijf jaar in een aan te geven gebied toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Het is een initiatief van onder meer de Gegevensautoriteit Natuur en de organisaties binnen de VOFF (www.natuurloket.nl).
3. www.zoogdieratlas.nl. Zoogdieratlas.nl is een digitale verspreidingsatlas van zoogdieren. De verspreiding van zoogdieren wordt per provincie in kaart gebracht. Zoogdieratlas.nl is een initiatief van de Zoogdierverseniging. De Zoogdierverseniging werkt per provincie samen met diverse organisaties.

6.3

Literatuur

4. Bode, A.D., A.J. Dijkstra, B. Hoekstra, R. Hoeve en R. Zollinger, De Zoogdieren van Overijssel: Voorkomen, verspreiding (periode 1970-1998) en ecologie van de in het wild levende zoogdieren. Waanders Uitgevers in samenwerking met de Zoogdierenwerkgroep Overijssel en Natuur en Milieu Overijssel, Zwolle 1999.
5. Buro Natuurbalans Limes Divergens, Vissen in Overijssel, Verspreidingsatlas van zoetwatervissen in stromende en stilstaande wateren in Overijssel, februari 2002.
6. Kapteyn, K., Vleermuizen in het landschap: Over hun ecologie, gedrag en verspreiding (periode 1980-1993), Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs en Provincie Noord-Holland, Haarlem 1995.
7. Stichting RAVON, Waarnemingenoverzicht 2010 (verspreidingsperiode 2001-2010), RAVON 42, jaargang 13 (4): blz. 105-119.
8. Twisk, P., A. van Diepenbeek, J.P. Bekker, Veldgids Europese zoogdieren, Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist 2010.

9. Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen' (verspreidingsperiode 1999-2006), EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.
10. Dienst Landelijk Gebied, Handreiking Flora- en faunawet, Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling, versie 1.1 (werkkader intern), 31 oktober 2008.
11. Dienst Regelingen, Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen, brief met referentie ffw2009.corr.046, 26 augustus 2009.

B i j l a g e n

1. Wet- en regelgeving natuurwaarden
2. Opgave Het Natuurloket

Bijlage 1. Wet- en regelgeving natuurwaarden

Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet en het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot gebiedsbescherming betreft de Natuurbeschermingswet 1998 en het beschermingsregime van de Ecologische Hoofdstructuur. In het navolgende wordt een toelichting op deze wet- en regelgeving gegeven.

Flora- en faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).

ZORGPLICHT

Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12). Tevens moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat enkele van deze verboden indirect worden overtreden door aantasting van bijvoorbeeld het foerageergebied en migratieroutes.

VERBODEN

Beschermde zijn de inheemse zoogdieren (met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat), alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel.

BESCHERMDE SOORTEN

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in drie tabellen. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd.

BESCHERMINGSREGIMES

TABEL 1	Licht beschermde soorten (algemene soorten) zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De verboden, bedoeld in artikel 9 tot en met 11 van de wet, gelden in het geheel niet ten aanzien van mol, bosmuis en veldmuis. Daarnaast gelden ze niet ten aanzien van huisspitsmuis voor zover dit dier zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.
TABEL 2	Voor middelzwaar beschermde soorten (overige soorten) en vogels geldt een vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet, mits wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie goedgekeurde gedragscode (zie hierna). Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en ingediend voor goedkeuring. Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten ontheffing worden aangevraagd. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing bij middelzwaar beschermde soorten zijn: - de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - de activiteit moet een redelijk doel dienen.
TABEL 3	Ontheffing voor streng beschermde soorten en vogels wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. De algemene beleidslijn hierbij is dat de ingrepen zodanig worden gemitigeerd dat er geen effecten zijn te verwachten op het goede voortbestaan van de soort op de locatie van de ingreep. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing zijn: - er mag geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit zijn; - de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - er moet een in of bij de wet genoemd belang zijn; - er wordt zorgvuldig gehandeld; - er vindt geen benutting of economisch gewin plaats.
ACTIVITEITENPLAN	Ten behoeve van een ontheffingsaanvraag artikel 75 Flora- en faunawet dient een activiteitenplan te worden opgesteld. In het activiteitenplan worden het doel van de aanvraag en een uitgebreide onderbouwing van de activiteit beschreven. Het vormt de basis van de beoordeling door de Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie.
AFWIJZING	Wanneer door middel van het nemen van mitigerende maatregelen een verbodsovertreding wordt voorkomen, kan het eveneens goed zijn om een activiteitenplan op te stellen om het 'zorgvuldig werken' vast te leggen. Dit activiteitenplan kan via de aanvraagprocedure voor een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet ter beoordeling aan de Dienst Regelingen worden voorgelegd. Hierbij wordt dan ingezet op een goedkeuring van de maatregelen, maar

een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Door uitvoering van de maatregelen die in het activiteitenplan zijn beschreven, wordt een overtreding van de Flora- en faunawet namelijk voorkomen en is een ontheffing niet nodig.

Een gedragscode is een document waarin wordt aangegeven hoe bij het uitvoeren van activiteiten of werkzaamheden schade aan beschermde planten en dieren wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Ook wordt in de gedragscode aangegeven hoe in de praktijk zorgvuldig wordt gehandeld.

GEDRAGSCODE

Om te voldoen aan de onderzoeksverplichting naar andere eventueel belemmerende regelgeving zoals gesteld in artikel 3.1.6 Bro, is het voldoende dat een ecooloog vaststelt dat er geen ontheffingen volgens artikel 75 Flora- en faunawet nodig zijn of dat deze kunnen worden verkregen (ABRvS 23 augustus 2006). Dit oordeel is geldig wanneer het is gebaseerd op goed onderzoek en juridisch navolgbaar is gedocumenteerd, zoals in voorliggende rapportage is gebeurd. De begrippen 'ecoloog', 'goed onderzoek' en 'rapportage' zijn beschreven in de 'Handreiking Flora- en faunawet, 31 oktober 2008' van de Dienst Landelijk Gebied.

BEOORDELING

Besluit Rode lijsten flora en fauna

De Rode lijsten zijn officieel door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vastgesteld (Besluit Rode lijsten flora en fauna, november 2004, gedeeltelijk herzien en aangevuld per september 2009) op grond van de artikelen 1 en 3 van het Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijk leefmilieu in Europa van 19 september 1979 (Verdrag van Bern). Voor het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie zijn de rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Veel rode lijstsoorten (vooral planten) worden niet door de Flora- en faunawet beschermd en hebben daardoor geen (duidelijke) juridische status.

De rode lijsten zijn samengesteld aan de hand van twee criteria, te weten de trend en de zeldzaamheid. De rode lijstsoorten worden ingedeeld in de volgende categorieën, met de daarbij behorende trend en zeldzaamheid:

SAMENSTELLING

- **UW** uitgestorven op wereldschaal: maximaal afgenomen en nu afwezig op wereldschaal;
- **UWW** in het wild uitgestorven op wereldschaal: maximaal afgenomen en nu in het wild afwezig op wereldschaal, maar in Nederland nog wel in gevangenschap gehouden of gekweekt;
- **VN** verdwenen uit Nederland: maximaal afgenomen en nu afwezig in Nederland;
- **VNW** in het wild verdwenen uit Nederland: maximaal afgenomen en nu in het wild afwezig in Nederland, maar in Nederland nog wel in gevangenschap gehouden of gekweekt;
- **EB** ernstig bedreigd: zeer sterk afgenomen en nu zeer zeldzaam;
- **BE** bedreigd: sterk afgenomen en nu zeldzaam tot zeer zeldzaam, of zeer sterk afgenomen en nu zeldzaam;

- **KW** kwetsbaar: matig afgenomen en nu vrij tot zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen en nu vrij zeldzaam;
- **GE** gevoelig: stabiel of toegenomen, maar zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen, maar nog algemeen.

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet uit 1967 voldeed niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen aan natuurbescherming stellen. Daarom is op 1 oktober 2005 de Natuurbeschermingswet 1998 van kracht geworden, die de gebiedsbescherming van nationaal begrensde natuurgebieden bundelt. Daarmee zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet 1998 verwerkt.

BESCHERMDE GEBIEDEN	De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet 1998: - Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden); - staatsnatuurmonumenten en beschermde natuurmonumenten; - Wetlands. Verder is deze wet de basis voor het nationale Natuurbeleidsplan (structuurvisie) waarin de Ecologische Hoofdstructuur is geregeld.
VERGUNNING	Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen Gedeputeerde Staten van de provincies de vergunningen, maar bij landsbelangoverschrijdende gebieden doet de minister van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie dit.
ORIËNTATIEFASE/VOORTOETS	Bij projecten, plannen en activiteiten in of in de omgeving van een beschermd gebied moet in een vooroverleg tussen het bevoegd gezag en de initiatiefnemer (samen met zijn ecologisch adviseur), worden ingeschat of de voorgestane ontwikkeling een significant negatief effect op dit gebied tot gevolg kan hebben. In deze oriëntatiefase vindt een globale toetsing plaats, de zogenaamde voortoets, waardoor een indicatie van de mogelijke negatieve gevolgen wordt verkregen. Op deze manier kan worden bepaald hoe de verdere procedure dient te worden doorlopen en of vergunningverlening aan de orde is. Het bevordert de voortgang van het proces wanneer de initiatiefnemer een aantal globale onderzoeksgegevens voor dit vooroverleg aanlevert. In voorliggend rapport heeft de ecooloog die gegevens beschreven.
BEOORDELING	In tegenstelling tot de beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet, die door de ecooloog wordt gegeven, is voor de Natuurbeschermingswet 1998 het oordeel van het bevoegd gezag nodig (zie ook Vergunning). Teneinde te voldoen aan artikel 3.1.6 Bro moet het oordeel van het bevoegd gezag deel uitmaken van de besluitvorming in de planologische procedure, tenzij het objectief overduidelijk is dat beschermde gebieden niet kunnen worden geschaad door de getoetste ontwikkeling.

Wanneer er geen wetenschappelijke zekerheid bestaat dat er geen significant negatief effect is, moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Indien er mogelijk wel een negatief effect is, maar dit zeker niet significant is, moet een verslechterings- en verstoringstoets worden gedaan. Voor beide toetsen moet de initiatiefnemer de gegevens aanleveren in de vorm van een natuurbeschermingswetrapport. Het bevoegd gezag toetst deze rapportage op verzoek van de initiatiefnemer. In beginsel verleent het bevoegd gezag alleen een vergunning als zekerheid is verkregen dat de activiteit de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast. Indien een gebied alleen of mede op grond van een eerdere aanwijzing als natuurmonument is aangewezen, geldt voor dat zelfstandige gebied of voor die specifieke aanwijzingscriteria een lichter afwegingskader met een zekere bestuurlijke vrijheid.

VERGUNNINGAANVRAAG

Wanneer het bevoegd gezag een passende beoordeling nodig acht, moet rekening worden gehouden met de ADC-criteria. Het project moet dan achtereenvolgens worden beoordeeld op: mogelijke (A) alternatieven, (D) dwingende redenen van groot openbaar belang en verplichte (C) compensatie. Veel projecten zullen niet aan deze criteria voldoen. Het kan daarom gunstig zijn om bij twijfel over effecten een uitgebreider vooronderzoek te doen in de vorm van een natuurbeschermingswetonderzoek. Een interactief proces tussen de onderzoekers, de initiatiefnemer en zijn ontwerpers, biedt daarnaast de mogelijkheid om het plan zo bij te stellen dat significant negatieve effecten worden voorkomen.

ADC-CRITERIA

De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermd gebied. Deze doelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheerplannen. In het aanwijzingsbesluit van een Natura 2000-gebied staat vanwege welke soorten en habitats en om welke reden het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad.

INSTANDHOUDINGSDOELEN

Ten tijde van het schrijven van dit rapport zijn nog niet alle aanwijzingsbesluiten voor de 162 Natura 2000-gebieden klaar. De laatste stand van zaken met betrekking tot de (definitieve) aanwijzingsbesluiten is te vinden op de internet-site van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (gebiedendatabase). Zolang definitieve aanwijzing nog niet heeft plaatsgevonden, wordt getoetst aan de bestaande gebiedsdocumenten of de conceptaanwijzingsbesluiten.

AANGEWEEZEN

Voor alle Natura 2000-gebieden moeten beheerplannen worden opgesteld. In een beheerplan wordt vastgelegd hoe en wanneer de doelen voor een gebied worden gehaald (instandhoudingsdoelstellingen). Activiteiten in en rondom Natura 2000-gebieden (landbouw, recreatie, waterbeheer) die negatieve effecten op de natuur(doelen) hebben, kunnen ook in het beheerplan worden geregeld, waarmee een integrale aanpak wordt bewerkstelligd. Een beheerplan moet binnen drie jaar na aanwijzing als Natura 2000-gebied worden vastge-

BEHEERPLANNEN

steld. Sinds 1 september 2009 zijn voor ruim 80 van de 168 gebieden concept-beheerplannen beschikbaar.

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangende structuur van gebieden met een speciale natuurkwaliteit (doelen). De EHS moet biodiversiteit en duurzame natuurkwaliteit in Nederland waarborgen. De EHS is een beleidsconcept dat zijn wortels heeft in het Nationaal Natuurbeleidsplan van 1990. In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) staan de plannen van de rijksoverheid met betrekking tot de EHS. Provincies zijn verantwoordelijk voor de realisering van de EHS. In de Provinciale Structuurvisie en Provinciale Ruimtelijke Verordening is dit als beleidsdoel opgenomen.

BESCHERMDE GEBIEDEN

De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden;
- toekomstige natuurgebieden;
- beheergebieden.

BESCHERMING

Voor de EHS geldt het beschermings- en compensatieregime uit de Nota Ruimte, zoals uitgewerkt in de Spelregels EHS (Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS). In het geval van een ruimtelijke procedure worden ingrepen bij EHS-gebieden door het bevoegd gezag, het college van Gedeputeerde Staten van de provincie, getoetst. Wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS mogen niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot openbaar belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

BEOORDELING

In tegenstelling tot de beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet, die door een ecooloog wordt gegeven, is in het geval van effecten op de EHS het oordeel van het bevoegd gezag nodig. Dit komt overeen met de Natuurbeschermingswet 1998. Het college van Gedeputeerde Staten van de betreffende provincie is gewoonlijk het bevoegd gezag. In voorliggend rapport levert de ecooloog wel de argumenten voor dat besluit. Teneinde te voldoen aan artikel 3.1.6 Bro moet het oordeel van het bevoegd gezag deel uitmaken van de besluitvorming in de planologische procedure, tenzij het objectief overduidelijk is dat beschermde gebieden niet kunnen worden geschaad door de getoetste ontwikkeling.

Bijlage 2. Opgave van Het Natuurloket (1)
(d.d. 8 februari 2012)

[illegible]

Bijlage 2. © NDFF - quickscanhulp.nl

08-02-2012 14:15:56 (2)

Soort	Bescherming	Afstand ▼
Steenuil	streng beschermd	0 - 1 km
Steenmarter	middelzwaar beschermd	0 - 1 km
Sperwer	streng beschermd	0 - 1 km
Slechtvalk	streng beschermd	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	streng beschermd	0 - 1 km
Roek	streng beschermd	0 - 1 km
Ooievaar	streng beschermd	0 - 1 km
Laatvlieger	streng beschermd	0 - 1 km
Kleine modderkruiper	middelzwaar beschermd	0 - 1 km
Kerkuil	streng beschermd	0 - 1 km
Huisemus	streng beschermd	0 - 1 km
Havik	streng beschermd	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	streng beschermd	0 - 1 km
Gierzwaluw	streng beschermd	0 - 1 km
Gewone grootoorvleermuis	streng beschermd	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	streng beschermd	0 - 1 km
Buizerd	streng beschermd	0 - 1 km
Boomvalk	streng beschermd	0 - 1 km
rouwmantel	streng beschermd	1 - 5 km
heideblauwtje	streng beschermd	1 - 5 km
Zwarte Wouw	streng beschermd	1 - 5 km
Wespendief	streng beschermd	1 - 5 km
Watervleermuis	streng beschermd	1 - 5 km
Waterdrieblad	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Tweekleurige vleermuis	streng beschermd	1 - 5 km
Tongvaren	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Steenanjer	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Spaanse ruiter	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Rosse vleermuis	streng beschermd	1 - 5 km
Ronde zonnedaauw	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Rietorchis	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Ransuil	streng beschermd	1 - 5 km
Noordse winterjuffer	streng beschermd	1 - 5 km
Meervleermuis	streng beschermd	1 - 5 km
Levendbarende hagedis	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Knoflookpad	streng beschermd	1 - 5 km
Klokjesgentiaan	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Kleine zonnedaauw	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Kleine dwergvleermuis	streng beschermd	1 - 5 km
Heikikker	streng beschermd	1 - 5 km
Hazelworm	streng beschermd	1 - 5 km
Groene glazenmaker	streng beschermd	1 - 5 km
Gewone-, Kleine- of Ruige dwergvleermuis	streng beschermd	1 - 5 km
Gevlekte witsnuitlibel	streng beschermd	1 - 5 km
Franjestaart	streng beschermd	1 - 5 km

Eekhoorn	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Das	streng beschermd	1 - 5 km
Baardvleermuis	streng beschermd	1 - 5 km
Baard- of Brandts	streng beschermd	1 - 5 km
Adder	streng beschermd	1 - 5 km

Colofon

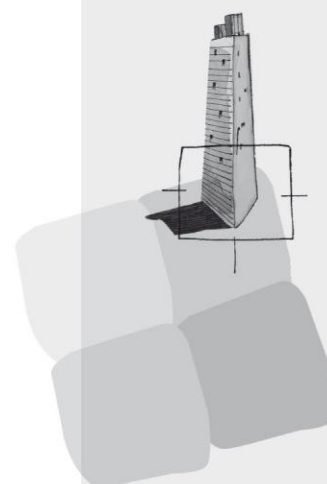
Opdrachtgever
Ons Belang

Contactpersoon
Mevrouw Suthof

Rapport
Mevrouw drs. A.A. Schwab
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
Mevrouw drs. H.H. Kerperien
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
243.37.50.00.01

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
Postbus 274
9400 AG Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort